

Zajímavosti z historie Křivoklátska I. Keltové na Křivoklátsku

*Ranní mlhy válející se v údolí Berounky,
Křivoklátsko.
Zdroj: foto autor*

Pestrou přírodu na sever od francouzských Alp, dramatické soutěsky i rozlehlé louky posázené oky modrých jezer obývali již od mladší doby bronzové lidé zvláštního národa. V 8. až 5. století před naším letopočtem se odtud začali šířit dále po Evropě a do povědomí ostatních vstoupili nejen jako zruční řemeslníci a obchodníci, ale i jako obávaní válečníci. Byli ztělesněním řemeslného, technického a společenského pokroku, pro mnohé se proto stávali symbolem vyspělé civilizace.

Byli to Keltové. Příslušníci jednoho z jejich kmenů došli až na naše území. Jmenovali se Bójové. Řecký historik Strabón proto v 1. století př.n.l. označil naši oblast přiléhavým Boiohaemum tedy Domov Bójů. Odtud pak název Bohemia neboli Čechy.

Evropské území bylo už v té době protkáno sítí cest a Keltové po nich do vnitrozemí vnášeli nový život. Měli bohaté kontakty a zkušenosti s rozvinutými civilizacemi ve Středomoří, ve střední Evropě hledali nové příležitosti a zdroje pro rozvoj jejich umu a zručností, především řemeslných.

Zdá se, že jedním z míst, které bezvýhradně splňovalo jejich potřeby a zájmy, bylo Křivoklátsko. Nalezli tady bohatá ložiska železné rudy pro výrobu svých kovářských a uměleckých předmětů (především v okolí dnešních obcí Železná, Krušná hora a Hýskov), ve zdejším lesích i bohatství dřeva, pěstitelsky úrodnou půdu na území Hořovicka, Kladenska a Slánska a v neposlední řadě strategicky velmi zajímavé místo ležící na spojnici mezi Balkánem a severní částí střední Evropy.

Keltské oppidum Stradonice

*Pohled na hlavní plochu někdejšího keltského hradiště.
Zdroj: foto autor*

Poblíž obce Stradonice, vysoko nad okolním světem, na plošině táhlé ostrožny obtékané z jedné strany řekou Berounkou v hlubokém korytu a z druhé Habrovým potokem, si mezi lety 150 a 125 př.n.l. postavili opevněné hradiště neboli oppidum (podle římského označení byla oppida společenskými, politickými a hospodářskými centry, tedy jakýmsi předchůdci měst).

Bylo jedním z vůbec největších a nejdůležitějších ve střední Evropě, stalo se skutečným centrem keltské civilizace, kultury, moci a vlivu. Povědomí o něm sahalo až do dalekého antického světa.

Masivními valy a hradbami uvnitř Keltové ohraničili území o úctyhodné rozloze 90 ha. Tu vyplňovala řada samostatných pravouhlých dvorců (řemeslnických, výrobních objektů a dílen) a centra vyšší vrstvy společnosti. Zázemí pro oppidum na vrchu ostrožny vytvářelo nejméně 6 osad, které ležely v jeho blízkém okolí.

Zemědělství a pastevečtví (bylo zde nalezeno přes 300 tun zvířecích kostí) se provozovalo v okolní krajině. Hradiště leželo na důležité a dlouhé obchodní trase, což umožňovalo směřovat výrobky, zvyky a vymoženosti obyvatel této části střední Evropy s vyspělými národy Středomoří a severní Afriky.

Věhlasné oppidum však nevydrželo dlouho. Zaniklo po pouhých sto letech v období 40 až 30 př.n.l., patrně pod tlakem invazivních germánských kmenů. Keltové se sem již nikdy více nevrátili.

Rozchvácení keltského pokladu

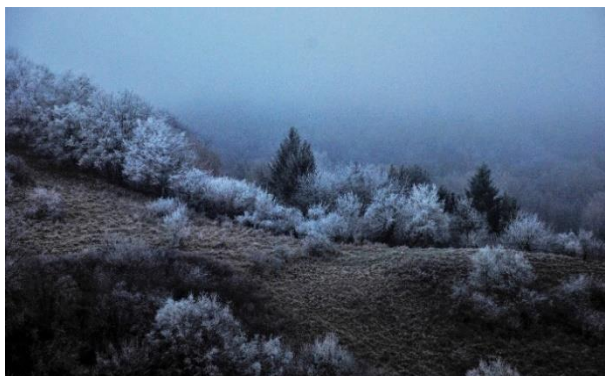

Na nejvyšších místech hradišť byla situována tzv. akropole, kde se nacházela svatyně či sakrální místa (mohlo však jít i o sídla nejmocnějších příslušníků kmene). Zdroj: foto autor

Dějiny skryté hluboko v tmavé půdě začaly na světlo světa vydávat svá svědectví a památky - kopáči našli další a další stříbrné a zlaté keltské mince (nalezené rovněž na Křivoklátě, u Zbečna, Branova, Týřovic, Hřebečnicků, v Podmoklech a ve Zbizoze), které v dodnes zachovaném počtu představují jednu z největších kolekcí keltských mincí ve střední Evropě. Našli se tu ale i mince antické, dále jemná keramika (původem i z velmi vzdálených částí Evropy a severní Afriky), nejrůznější železné předměty a nářadí (části jezdecké výstroje, kusy podkov, klíče, kleště, nůžky, chirurgické nástroje, spony z drahých kovů, bronzu nebo železa), korále a skleněné náramky (sklo jako surovina se dováželo ze Středomoří).

O keltském oppidu a jeho pokladech poblíž Stradonic se dlouho nevědělo. Celých 1.900 let. V roce 1877 došlo ke zcela náhodnému objevení zlatých keltských mincí, vyoraných při zemědělské činnosti poblíž jednoho z valů na severozápadní straně oppida.

Nález vyvolal doslova "zlatou horečku". V průběhu dalších 13 let docházelo ke zcela živelnému a horlivému překopávání hradiště. S motykami, krumpáči a lopatami se na památné místo vydávalo až 300 lidí denně, toužících po rychlém a snadném zbohatnutí.

Mlhy opět zahalují mnohá tajemství, jejichž vyřešení nám už asi nebude dopřáno. Zdroj: foto autor

Chaotickému, neorganizovanému kopání, drancování a svévolnému přivlastňování si keltských artefaktů "každým, kdo přišel" v první a na nálezy nejbohatší fázi zřejmě nikdo nebránil a nezabránil. Osoby vzdělané a povolání (archeologové, představitelé Národního muzea v Praze i prezident T.G. Masaryk svou vyjádřenou podporou) nastoupily mnohem později, až na počátku 20. století.

Velká část nálezů byla v tu dobu pro vědu a veřejnost již nenávratně ztracena. Rozebrána, prodána, roztavena (v případě mnoha zlatých keltských mincí) či skončila v soukromých sbírkách. V lepším případě pak v Národním muzeu v Praze, Vídni, Drážďanech a Berlíně.

Autor článku a fotografií: Ing. Zdeněk Mahler

Zdroj:

V. Cílek & kol.: Křivoklátsko, příběh královského hvozdu
Wikipedie